

Právní předpisy a judikatura ke studiu evropského práva

(hlavní zdroje: eur-lex.europa.eu nebo curia.europa.eu)

I. Základy:

PŘÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

Smlouva o Evropské unii (*konsolidované znění*)

Smlouva o fungování Evropské unie (*konsolidované znění*)

Protokoly k SEU a k SFEU

Listina základních práv (*spolu s vysvětleními*)

Ústava ČR

B. Doporučené

Schumanova deklarace (*základní ideový dokument poválečné evropské integrace*)

SESAE (*Euratom*)

II. Strukturální (ústavní) principy práva EU:

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

294/83 Les Verts

(*bod 23 – ústavní povaha Smlouvy ES*)

1/91 EEA

(*body 14, 20, 21 – ES jako společenství práva*)

133-136/85 Rau

(*body 29 – 34 – princip legality (svěřených*

pravomocí))

C-143/93 Tariefcommissie

(*bod 25 – princip právní jistoty*)

C-104/89 a C-37/90 Mulder

(*bod 2 – ochrana dobré víry (legitimních*

očekávání))

99/78 Decker

(*body 2, 3 – zákaz zpětných účinků*)

43/75 Defrenne

(*bod 45 – 75 – právní jistota*)

C-188/10 a C-189/10 Melki

(*ústavní přezkum implementačního předpisu*)

C-370/12 Thomas Pringle

(*pravomoci, solidarita, zjednodušená změna*

Smlouvy)

B. Doporučené

138/79 Roquette Freres

(*institucionální rovnováha, zastupitelská*

demokracie)

C-94/00 Roquette Freres

(*přiměřenost, respektování národní procesní*

autonomie)

C-432/05 Unibet	<i>(národní procesní autonomie, ekvivalence, efektivnost a subsidiarita prostředků)</i>
C-413/99 Baumbast	<i>(unijní občanství, proporcionalita)</i>
222/84 Johnston	<i>(body 22, 26, 27 – účinná právní ochrana)</i>
C-265/95 Komise v Francie	<i>(zásada loajální spolupráce)</i>

III. Principy aplikace práva EU:

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

6/64 Costa	<i>(zvláště body 8 – 13 – aplikační přednost)</i>
26/62 Van Gend en Loos	<i>(zvláště body 8 – 16 – přímý účinek)</i>
34/73 Variola <i>nařízení do práva členských států)</i>	<i>(zvláště body 7 – 11 – zákaz transformace)</i>
152/85 Marshall <i>směrnice)</i>	<i>(zvláště body 43 – 51 – bezprostřední účinek)</i>
14/83 von Colson <i>výklad národního práva)</i>	<i>(zvláště bod 26 – nepřímý účinek, konformní)</i>
C-188/89 Foster <i>přímého účinku směrnic EU)</i>	<i>(zvláště bod 20 – pojetí státu u vertikálního)</i>
C-144/04 Mangold <i>zásad práva EU)</i>	<i>(zvláště body 74 – 78 – přímý účinek obecných)</i>
106/77 Simmenthal II	<i>(zvláště bod 23 – přednost práva EU)</i>
41/74 Van Duyn	<i>(směrnice)</i>
11/70 Internationale Handelsgesellschaft	<i>(přednost práva EU)</i>

B. Doporučené

C-194/94 CIA	<i>(incidenční účinek směrnic)</i>
C-443/98 Unilever	<i>(incidenční účinek směrnic)</i>
C-397/01 až C-403/01 Pfeiffer	<i>(nepřímý účinek směrnic)</i>
147/78 Ratti <i>směrnice)</i>	<i>(zvláště body 20 – 23 – bezprostřední účinek)</i>
C-281/98 Angonese <i>použitelnost a bezprostřední účinek primárního práva, volný pohyb osob)</i>	<i>(zvláště body 26 – 46 – bezprostřední)</i>
C-161/06 Skoma-Lux <i>EU nevyhlášeného v národní jazykové verzi ÚV EU)</i>	<i>(zvláště body 50 – 51 – aplikovatelnost nařízení)</i>
C-106/89 Marleasing	<i>(nepřímý účinek – konformní výklad)</i>
C-212/04 Adeneler	<i>(nepřímý účinek směrnic)</i>

IV. Orgány:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Směr. 93/109; Akt o volbách do EP ve znění rozh. 2002/772 – volby do EP
Jednací řád Evropské rady
Jednací řád Rady
Jednací řád Komise
Jednací řád Evropského parlamentu

V. Soudnictví:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

Statut ESD
Jednací řád Soudu
Jednací řád Tribunálu
Rozhodnutí o zřízení SPS

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

25/62 Plaumann (zvláště body 13 – 20 – řízení o neplatnosti právního aktu)
314/85 Foto Frost (zvláště body 13 – 20 – předmět předběžné otázky)
102/81 Nordsee (zvláště body 9 – 16 – pojem soudu členského státu)
283/81 C.I.L.F.I.T. (zvláště body 5 – 16 – meze povinnosti k předběžné otázce (*acte clair*))
C-398/13 P Inuit (zvláště body 56 – 61 – definice aktů s obecnou působností)

B. Doporučené

9/85 Wünsche III (zvláště body 10 – 16 – závaznost rozhodnutí ESD o předběžné otázce)
247/87 Star Fruit (zvláště body 9 – 15 – řízení o porušení Smlouvy)
C-304/02 Komise v. Francie (zvláště body 80 – 115 – řízení o porušení Smlouvy)
C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores (zvláště body 35 – 47 – žaloba ne neplatnost)(včetně stanoviska GA – zvláště bod 102)

VI. Odpovědnost státu a EU za škodu:

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost ke zkoušce z evropského práva

C-6/90 a C-9/90 Frankovich (zvláště body 11 – 12, 27, 31 – 36, 38, 40 – 43, 45 – odpovědnost členských států za škodu způsobenou neprovedením směrnice)

C-46/93 a C)48/93 Brasserie du pecheur a Factortame	(podmínky odpovědnosti)
5/71 Shoppenstedt	(zvláště body 13, 15 – 16, 16 – 20, 22 návrhu GA, body 3 a 11 rozsudku, odpovědnost Společenství (EU))
C-352/98 P Bergaderm	(mimosmluvní odpovědnost EU – podmínky odpovědnosti)
C-121/06 FIAMM	(mimosmluvní odpovědnost EU – neexistence protiprávního aktu)
T341/07 Sison	(mimosmluvní odpovědnost EU – podmínky odpovědnosti)
C-224/01 Köbler	(mimosmluvní odpovědnost členského státu – odpovědnost za škodu způsobenou rozhodnutím soudu)

VII. Lidská práva

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

29/69 Stauder	(ochrana osobnosti)
46/87 a 227/88 Hoechst	(zvláště body 13 – 19 – ochrana soukromí)
C-112/00 Schmidberger	(zvláště body 64 – 94 – svoboda shromažďování)
C-36/02 Omega	(zvláště body 34 – 43 – lidská důstojnost a základní tržní svobody)
C-402 a 415/05 P Kadi	(zvláště body 248 – 330 – lidská práva v boji proti terorismu)
C-583, 593 & 595/10 Kadi	(zvláště body 66, 97 – 150)
C-438/05 Viking	(zvláště body 55, 66 a 90 – sociální práva)
C-341/05 Laval	(zvláště shrnutí – právo na stávku)
ESLP č. 45036/98 Bosporus	(zvláště body 149 – 166 – vztah ESLP a ESD)
C-617/10 Fransson	(uplatňování Listiny základních práv EU ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny)

B. Doporučené

44/79 Hauer	(zvláště body 14 – 16, 23 – 30 – princip
proporcionality, ochrana vlastnictví)	
130/75 Prais	(zvláště body 6 – 19 – svoboda vyznání)
C-159/90 Grogan	(zvláště body 30 – 32 – svoboda projevu)
C-17/98 Ermese Sugar	(zvláště body 1 – 20 – spravedlivý proces)
ESLP č. 24833/94 Matthews	(zvláště body 31 – 35, 60 – 65 – přezkum
právních aktů EU z pohledu EÚLP)	
C-328/04 Vajnai	(zvláště body 1 – 16 – aplikovatelnost
základních práv EU)	

VIII. Volný pohyb zboží

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Nař. 450/2008 – Modernizovaný celní kodex

Nař. 764/2008 – sjednocená pravidla pro uplatňování vnitrostátních technických pravidel u výrobků uvedených na trh v jiném členském státě

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

- 7/68 Komise v. Itálie (zvláště bod 2 – pojem zboží)
24/68 Komise v. Itálie (zvláště bod 2(A) – pojem opatření s účinkem rovnocenným clům („ORUC“))
8/74 Dassonville (zvláště body 5 a 6 – pojem opatření s účinkem rovnocenným kvantitativnímu omezení („ORUKO“))
120/78 Cassis de Dijon (zvláště body 8, 10 – 15 – rozšíření výjimek ze zákazu omezování volného pohybu zboží národními opatřeními mimo (dnešní) čl. 36 SFEU o tzv. kategorické požadavky veřejného zájmu)
C-267/91 a C-268/91 Keck (zvláště body 11 – 18 – omezení zákazu ORUKO jen na opatření týkající se vlastností výrobku, ne způsobu jeho obchodování)
C-110/05 Komise v. Itálie (ORUKO, proporcionalita)

B. Doporučené

- C-355/96 Silhouette (zvláště body 15 – 19, 25 – 27, 31 – vyčerpání práv k duševnímu vlastnictví)
C-321/94 Pistre (zvláště body 44 – 45 – obrácená diskriminace a meze její dovolenosti)

IX. Volný pohyb osob:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

Směrnice 2004/38/ES

Nařízení 492/2011 (zvláště článek 7(2))

JUDIKATURA

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

- 53/81 Levin (pojem pracovníka)
66/85 Lawrie-Blum (definice pracovníka, zaměstnání ve veřejné správě)

C-415/93 Bosman (horizontální účinek čl. 45 SFEU,
nediskriminační omezení volného pohybu)

B. Doporučené

C-348/96 Calfa (vyhoštění, trestní řízení)
C-19/92 Kraus (nediskriminační omezení volného pohybu)
C-85/96 Martínez Sala (fundamentální status občanství Unie)
C-370/90 Singh (přeshraniční pohyb – potřeba evropského
prvku)
C-184/99 Grzelczyk (občanství EU jako základní statut)
C-135/08 Rottmann (ztráta statusu občana EU)
C-34/09 Zambrano (zvláště body 36-45 – čistě vnitrostátní
situace)
C-434/09 McCarthy (čistě vnitrostátní situace)
C-127/08 Metock (zvláště body 54-68 – status osob ze třetích
zemí)
C-456/12 O. a C-457/12 S. a G. (právo volného pohybu a pobytu unijních
občanů a jejich rodinných příslušníků)

X. Volný pohyb služeb a svoboda usazování:

PŘÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Směrnice 2006/123 o službách

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

186/87 Cowan (příjemce služeb, rovné zacházení)
C-55/94 Gebhard (dělení mezi volným pohybem služeb a
svobodou usazování; podmínky ospravedlnění nediskriminačního omezení volného
pohybu)
C-268/99 Jany (dělení mezi svobodou usazování a
pracovníkem)

B. Doporučené

118/75 Watson a Bellmann (zvláště body 11 – 23)
33/74 Van Binsbergen (zvláště body 12 – 20)
107/83 Klopp (nediskriminační omezení)
C-340/89 Vlassopoulou (uznávání kvalifikací)
81/87 Daily Mail (svoboda usazování společností)
C-212/97 Centros (svoboda usazování společností)
C-210/06 Cartesio (svoboda usazování společností)

C-411/03 SEVIC
přeshraniční fúze společností)

(svoboda usazování společností –

XI. Volný pohyb kapitálu

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

286/82 a 26/83 Luisi a Carbone *(zvláště body 9 – 16 – definice kapitálu a platby)*

B. Doporučené

C-208/00 Casati *(zvláště body 9 – 16 – omezení volného pohybu kapitálu a plateb normou trestního práva)*

XII. Hospodářská a měnová unie:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Statut ECS a ESCB

Nař. 1103/97 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura

Nař. 974/98 o zavedení eura

Nař. 2866/98 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro

Rezoluce Evropské rady o Paktu stability a růstu z 17. 6. 1997

Nař. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik

Nař. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

C-370/12 Thomas Pringle

B. Doporučené

C-27/04 Komise v. Rada *(zvláště body 29, 31, 34, 46, 48, 50, 81, 87 – 89, 91 – 92, 94 – 96 – dodržování Paktu stability a růstu)*

XIII. Prostor svobody, bezpečnosti a práva:

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

68/88 Komise v. Řecko (tzv. „Jugoslávská kukuřice“ – zásada efektivity a ekvivalence)

B. Doporučené

C-105/03 Maria Pupino (přímý účinek rámcových rozhodnutí)
C-176/03 Komise v. Rada (zvláště body 38 – 52 – subsidiarity trestního práva k unijnímu právu)

XIV. Soutěžní právo:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

Nař. 1/2003 o aplikaci čl. 101 a 102 SFEU (nařízení)
Nař. Rady 139/2004 o kontrole spojování podniků (nařízení)
Nař. 802/2004, kterým se provádí nař. 139/2004 o kontrole spojování podniků (nařízení)

B. Doporučení

Nař. Komise 330/2010 o použití čl. 101/3 SFEU na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (nařízení)
Sdělení Komise – Pokyny k vertikálním omezením (sdělení 2010/C 130/01)
Nař. Komise 461/2010 o použití čl. 101/3 SFEU na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel (nařízení)
Sdělení komise – Doplnkové pokyny k vertikálním omezením v dohodách o prodeji a opravách motorových vozidel a distribuci náhradních dílů pro motorová vozidla (sdělení 2010/C 138/05)

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

8/72 Cementhandelern
56 a 58/64 Consten-Grundig (shnutí body 4 – 9, rozhodnutí – str. 339, 340 – 342, 344 – zákaz kartelů – společné principy soutěžního práva – vertikální dohody a soutěžní právo – teritoriální omezení a zákazy reexportu v distribučních smlouvách – narušení soutěže jako cíl nebo výsledek – dopad na obchod mezi členskými státy – neplatnost a oddělitelnost kartelových ujednání)

85/75 Hoffmann-LaRoche (body 23 – 25, 28, 38, 39, 41, 48, 89 – 91 –
zákaz zneužívání dominantního postavení – definice relevantního trhu – definice
dominantního postavení – věrnostní bonusy jako zneužití dominantního postavení)
322/81 Michelin
89, 104, 114, 116, 117, 125 – 129/85 Wood Pulp I, Wood Pulp II (zvláště body WP
I: 11 – 18, WP II: 59 – 65, 126 – extrateritoriální účinky pravidel soutěže – lokalizace
účinku jednání soutěžitele – definice a důkaz jednání ve shodě)
C-453/99 Courage v Crehan
C-2, 3/01 Adalat
T-201/04 Microsoft (body 331, 332, 560 – 563, 656, 688 – 690,
842, 859 – 861, 917 – 923, 944, 961, 1037 – 1059 – vztah práv průmyslového
vlastnictví a soutěže – odmítnutí licence jako zneužití dominantního postavení –
vázané obchody (junktimace) jako narušení soutěže – posouzení vyloučení soutěže
z podstatné části trhu – uzavírací efekt jednání dominantního soutěžitele)
C-08/08 T-Mobile Netherlands
C-142/87 Belgie v. Komise
C-399-10P Bouygues v. Komise
C-280/00 Altmark

B. Doporučené

C-41/90 Höffer (zvláště body 20 – 31, 34 – pojem podniku –
pojem soutěžitele – státem garantovaný monopol a soutěžní právo)
5/69 Völk (zvláště body 5 – 7 – evropská dimenze
narušení soutěže – doktrína de minimis (zanedbatelný účinek na soutěž)
27/76 Chiquita (zvláště body 10, 12, 22 – 31, 34, 65 – 68, 13
– 120, 126 – 128, 213, 228, 232 – 234, 248, 250 – 252 – zákaz zneužití dominantního
postavení – definice relevantního trhu – definice dominantního postavení – formy
zneužití dominantního postavení: cenová diskriminace, zákaz obchodování s dodaným
zbožím, příliš vysoké ceny)
6/72 Continental Can (zvláště body 20, 21, 25, 26, 27 – kontrola
fúzí – definice výrobního relevantního trhu – substituce na straně dodávky a
nabídky – pojem a kritéria zneužití dominantního postavení – spojení soutěžitelů jako
zneužití dominantního postavení)
T-132/96 a T-143/96 Volkswagen (zvláště body 26, 132, 134 – 137, 166 – 168
– státní podpora – slučitelnost a neslučitelnost se společným trhem – interpretace
výjimek ze zákazu státní podpory – podpora oblastem SRN postiženým rozdělením
Německa – vážná porucha v hospodářství členského státu)

XV. Vnější vztahy EU:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Vídeňská úmluva o smluvním právu mezi státy 1969

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

C-241 a 242/91 RTE a ITP v. Komise (Magill) (zvláště bod 84 – vztah tzv. dřívějších multilaterálních smluv členských států k právu EU)
C-584, 593 & 595/10 P Kadi (zvláště body 66, 97 – 150)

B. Doporučené

Posudek 1/03 k Luganské úmluvě (zvláště bod 114 – shrnutí doktríny implicitních pravomocí)

XVI. Vztah českého a evropského práva:

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

A. Doporučené

Smlouva o přistoupení ČR k EU

JUDIKATURA:

A. Povinná znalost pro zkoušku z evropského práva

Nález Pl. ÚS 50/04 Cukerný nález, č. 154/2006 Sb. (zvláště body A, A-2, A-3, B – meze ústavního přezkumu ve vztahu k evropskému právu)
Nález Pl. ÚS 66/04 Evropský zatýkací rozkaz, č. 434/2006 Sb. (zvláště body 58 – 60 – eurokonformní výklad ústavního pořádku)
Nález Pl. ÚS 19/08 Lisabon I, c. 446/2008 Sb. (zvláště body 97 – 109, 111 – 114, 120, 140, 194, 197, 198, 208, 209 – meze přenosu pravomocí, společná hodnotová identita)
Nález Pl. ÚS 29/09 Lisabon II, č. 387/2009 Sb. (zvláště body 110 – 113, 134 – 140, 147 – 150 – demokracie v EU, svrchovanost státu v podmínkách integrace)
Nález Pl. ÚS 5/10 Slovenské důchody (ústavní výhrada ultra vires)

B. Doporučené

II. ÚS 1658/11 (porušení práva na zákonného soudce jako důsledek porušení povinnosti soudu poslední instance položit předběžnou otázku)
IV. ÚS 1521/10 (odpovědnost státu za škodu způsobenou porušením unijního práva)

II. ÚS 419/14 (*právo na soudní a jinou ochranu z pohledu práva unijního*)
Jednací řád Poslanecké sněmovny
Zákon o Ústavním soudu (§§ 71a až 71e)